



# The Green Key



## Voorwoord:

De Green Key, hét keurmerk voor milieuvriendelijke bedrijven in de toerisme- en recreatiebranche, is in toenemende mate een symbool waaraan kwaliteitsbedrijven te herkennen zijn. In en buiten Europa hebben steeds meer bedrijven dit keurmerk. Op bedrijven met een Green Key wordt bewust omgegaan met het milieu en de natuur. Deze bewuste houding garandeert recreanten een comfortabele plaats op een goed recreatiebedrijf in de prachtige natuur.

Voor ondernemers heeft het voeren van een Green Key vele voordelen. Zo is het effect van het hebben van een Green Key certificaat aan de ene kant dat de ondernemer het milieu spaart door minder gas, water en elektra te verbruiken en minder afval te produceren. Dit levert ook een vermindering van kosten op. Aan de andere kant realiseert hij of zij zo ambitieus ondernemerschap en beperkt hij risico's. De Green Key is het middel om de milieuprestaties te meten en te communiceren naar de gasten/klanten. Recreanten merken in dat geval dat milieu en natuur voor de het bedrijf belangrijk zijn.

De systematiek van de Green Key is gebaseerd op het groeimodel en kent drie niveaus: brons, zilver en goud. Hoe hoger het niveau, hoe meer optionele milieumaatregelen de organisatie heeft ingevoerd. Een bedrijf dat in het bezit is van de Green Key heeft meer gedaan dan wet- en regelgeving vereist. Het bedrijf heeft diverse milieu-investeringen gedaan om afval, geluid, water- en energieverbruik te verminderen. Daarnaast heeft het bedrijf aan de recreant de kans gegeven om hier een rol in te spelen. Communicatie neemt bij het voeren van de Green Key een belangrijke rol in. De medewerkers en gasten/bezoekers worden betrokken bij de aanpassingen die milieubelasting verminderen.

De Stichting Keurmerk Milieu, Veiligheid en Kwaliteit is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de Green Key. Deze Stichting waarin onder andere ANWB, RECRON en HISWA vertegenwoordigd zijn, ziet toe op de juiste toepassing en controle van de Green Key. De Stichting stelt, in samenwerking met de Foundation for Environmental Education (FEE), de eisen op waaraan moet worden voldaan om voor de Green Key in aanmerking te komen en voert de keuringen uit of laat deze uitvoeren.

De Green Key is één van de vijf programma's van FEE ([www.fee-international.org](http://www.fee-international.org)) net als de Blauwe Vlag voor schone stranden en jachthavens, dat ook door de Stichting KMKV wordt uitgevoerd. In Nederland wordt FEE vertegenwoordigd door FEE-Nederland (FEEN).

Uiteraard is het de wens van de Stichting dat alle chartervaart schepen in Nederland ernaar streven om voor het keurmerk in aanmerking te komen. Het doel is dat uiteindelijk al deze bedrijven financieel gezond zijn en milieuverantwoord werken!

Namens  
Stichting Keurmerk Milieu, Veiligheid en Kwaliteit

Derk-Jan Verstand  
Voorzitter

Erik van Dijk  
Directeur



# Inhoudsopgave

Voorwoord:.....	2
Inhoudsopgave.....	3
Inleiding:.....	5
I Milieumanagement: .....	7
I.1 Milieuarchief (V) .....	7
I.2 Milieuprogramma (V).....	7
I.3 Milieucoördinator (V) .....	8
I.4 Milieurapportage (V).....	8
I.5 Milieubeleidsverklaring/verklaring van goed milieudrag (V) .....	8
I.6 Registreren kengetallen (V).....	9
I.7 Voldoen aan wet- en regelgeving (V) .....	9
II Milieubewust management, staf en personeel:.....	10
II. 1 Overleg eigenaar, schipper en medewerkers (V).....	10
II.2 Milieukennis medewerkers (V) .....	10
II.3. Cursus/Opleiding personeel (O) .....	11
II.4. Opleiding medewerkers (O).....	11
III Communicatie en activiteiten: .....	12
III.1 Green Key schild en Green Key Certificaat (V).....	12
III.2 Milieu- en natuurinformatie naar gasten (V).....	12
III.3 Bestuurlijke fracties (O) .....	13
III.4 Milieu- en natuuractiviteiten (O).....	13
IV Water: .....	14
IV.1 Waterbesparing douches, kranen en toiletten I (V).....	14
IV.2 Waterbesparing douches, kranen en toiletten II (O) .....	14
IV.3 Gebruik oppervlaktewater (O) .....	15
IV.4 Vuilwatertank/Bestaande situatie (V).....	15
IV.5 Vuilwatertank/Nieuwe situatie (O) .....	15
IV.6 Wasmachine (O) .....	15
V Schoonmaken:.....	16
V.1 Milieuverantwoorde schoonmaak (V) .....	16
V.2 Shampoo en zeep I (V) .....	16
V.3 Shampoo en zeep II (O).....	16
V.4 Microvezeldoekjes (O).....	16
VI Afval:.....	18
VI.1 Scheiding afval (V) .....	18
VI.2 Monoverpakkingen (V) .....	18
VI.3 Extra afval fractie (O) .....	18
VI.4 Aanvoer voorraad (V).....	19
VII Energie: .....	20
VII.1 Energie efficiënte apparatuur (V).....	20
VII.2 Koelkasten (V).....	20
VII.3 Energie efficiënte verlichting I (V) .....	20
VII.4 Energie efficiënte verlichting II (O).....	21
VII.5 Energie efficiënte verlichting III (O).....	21
VII.6 Duurzame energie (O).....	22
VII.7 Verwarming (O).....	22
VII.8 Hoogrendement ketel (O).....	22

VII.9	Klimaatneutraal (O) .....	22
VII.10	Opslagcapaciteit accu's (O).....	23
VII.11	Berekenen vaarplanning (O) .....	23
VII.12	Accu monitor (O) .....	23
VII.13	Ringleiding (O) .....	23
VIII	Voedsel en drank: .....	25
VIII.1	Duurzaam servies, bestek en tafelkleden (V) .....	25
VIII.2	Inkoop voedsel en drank I (V).....	25
VIII.3	Inkoop voedsel en drank II (O) .....	26
IX	Papier: .....	27
IX.1	Toiletpapier (V).....	27
IX.2	Papier I (V).....	27
IX.3	Papier II (O) .....	27
X	Motor: .....	28
X.1	Roetfilter (O) .....	28
X.2	CCR (O) .....	28
X.3	Schroefaskokers (O) .....	28
X.4	Smeervetten (O).....	29
X.5	Afstelling (O) .....	29
X.6	Smering (O) .....	29
X.7	Lekbakken (O).....	29
X.8	Straalbuis (O) .....	30
XI	Onderhoud: .....	31
XI.1	Bouwmateriaal I (V).....	31
XI.2	Bouwmateriaal II (O) .....	31
XI.3	Schilderwerk (O) .....	32
XI.4	Isolatie (O) .....	32
XII	Bonusnormen.....	33
XII.1	Bonusnorm I (O).....	33
XII.2	Bonusnorm II (O).....	33
	Colofon.....	34



## Inleiding:

# Normen GK Chartervaart

Deze normen zijn geschreven voor de productgroep chartervaart. Chartervaart wordt hierbij gedefinieerd als:

*Chartervaart is een verzamelnaam voor (passagiers)schepen die zich, inclusief schipper en bemanning, een- of meerdaags verhuren (aan groepen) voor zeil- en vaartochten. Hierbij onderscheiden we de Bruine vloot, de Witte vloot en de Zeevloot. Het keurmerk kan aan alle schepen van de genoemde vloeten worden toegekend.*

### Niveau

De Green Key is in Nederland opgebouwd als een groeimodel en kent hierdoor de niveaus brons, zilver en goud. Goud is het hoogst haalbare. Om aan de verschillende niveaus te voldoen dient aan alle verplichte normen voldaan te worden en dienen de volgende aantallen optionele maatregelen te worden doorgevoerd.

In het onderstaande schema is aangegeven aan hoeveel normen u dient te voldoen voor de niveaus brons, zilver en goud.

Sector	Verplichte normen	Optionele normen totaal 37		
		Brons: + 9	Zilver: + 12	Goud: + 16
Chartervaart	25			

### Controle

*De stichting KMKV bereid momenteel een digitale inspectie database voor. Bij het opstellen van deze normen is reeds rekening gehouden met het bestaan van deze database, door een administratieve controle vooraf te beschrijven. Momenteel is dit nog niet mogelijk. In de toekomst zal een administratieve controle vooraf ook daadwerkelijk vooraf plaatsvinden, heeft u deze documenten niet op orde, dan volgt geen fysieke controle zolang niet aan de voorwaarden is voldaan. Vooralsnog dienen deze bewijsmaterialen in het milieuarchief te worden opgenomen en wordt de inspectie volledig op het schip uitgevoerd.*

In de opzet is sprake van drie soorten mogelijke manieren van controle:

A = Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto).

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

C = (A + B) Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto) + Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel.

## **Bewijsmateriaal**

Bewijsmateriaal komt in verschillende vormen:

1. Indien een maatregel fysiek en visueel lastig te controleren is, wordt volstaan met een gedateerde (niet ouder dan vijf jaar) en ondertekende verklaring van de schipper of de uitvoerende personen (monteur, technicus). Verklaringen kunnen worden aangevuld met fotomateriaal en facturen.
2. Daar waar een maatregel fysiek en visueel goed te controleren is (aanwezigheid van.....) is geen verklaring nodig maar zal ter plekke op de aanwezigheid de benodigde materialen en het gebruik ervan gecontroleerd worden.

## **Wijzigingen**

Indien tussentijds op het schip iets wijzigt dat van invloed kan zijn op de bepaling van het niveau, dienen vooraf bij aan nieuwe keuring (het zij administratief, hetzij fysiek) de wijzigingen te zijn vermeld en waar van toepassing te zijn ingevoerd/aangebracht/doorgevoerd in het administratieve systeem. Er zal vervolgens altijd een fysieke controle moeten plaatsvinden.



# I Milieumanagement:



Aantal criteria	Behaalde criteria
V = 7	
O = 0	

## I.1 Milieuarchief (V)

### Norm:

Op het schip is een volledig ingevuld exemplaar van het "Milieuarchief Green Key Chartervaart" aanwezig/digitaal beschikbaar waarin alle zaken rondom het milieu en de Green Key (verklaringen, vergunningen, certificaten) centraal zijn opgeslagen. Het milieuarchief kan fysiek of digitaal uitgevoerd zijn.

### Controle:

C = (A + B) Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto) + Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel.

### Bijlage:

De Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart is verkrijgbaar via de branchevereniging BBZ en/of stichting KMKV (of voor de aparte documenten zie website [www.kmkv.nl/handleidingen](http://www.kmkv.nl/handleidingen)).

## I.2 Milieuprogramma (V)

### Norm:

De eigenaar stelt een milieuprogramma op (steeds drie jaar in de toekomst) waarin de komende activiteiten en investeringen gericht op verbeteringen t.a.v. het milieu zijn weergegeven.

### Toelichting:

Tijdens de fysieke controle wordt het milieuprogramma doorgesproken met de eigenaar.

### Controle:

C = (A + B) Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto) + Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel.

### Bijlage:

Zie Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart voor een voorbeeld.

### I.3 Milieucoördinator (V)

**Norm:**

Er is een ondertekende taakomschrijving van de milieucoördinator in het milieuarchief GKC. Indien een eigenaar meer schepen in eigendom heeft wordt per schip een milieucoördinator aangesteld (schriftelijk vastleggen, incl. taakomschrijving). In de overige gevallen wordt de eigenaar/schipper geacht de rol van milieucoördinator in te vullen.

**Controle:**

A = Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto).

**Bijlage:**

Zie Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart voor een voorbeeld.

### I.4 Milieurapportage (V)

**Norm:**

Voor het schip wordt eenmalig een milieurapportage opgesteld waarin minimaal de volgende punten zijn beschreven:

de verbruiken van de afgelopen drie jaar gas (flessen propaan), water (berekening op basis van verbruik dieselolie), elektra (indien tussenmeter beschikbaar), brandstof (dieselolie) en het aantal passagiersdagen zijn vastgelegd en omgezet naar kengetallen).

- huidige van de situatie t.a.v. de Green Key.
- een beschrijving van algemene verbeterpunten.
- een beschrijving van de verbeterpunten voor het behalen van de GK.

NB: Indien men bij aanvang van deelname aan de Green Key niet beschikt over het aantal passagiersdagen over de afgelopen drie jaar, wordt een inschatting gemaakt op basis van het aantal vaardagen.

**Controle:**

A = Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto).

### I.5 Milieubeleidsverklaring/verklaring van goed milieugedrag (V)

**Norm:**

De eigenaar stelt een schriftelijke verklaring op en hangt deze goed zichtbaar voor gasten op. De verklaring bestaat uit twee onderdelen:

Deel 1: **Milieubeleidsverklaring**, dit deel besteed aandacht aan een aantal **beleids**-uitgangspunten:

- Algemene milieubeleidsdoelstellingen
- De visie van de eigenaar op het milieu

Deel 2: **Milieugedragscode** in dit deel verklaart de schipper/eigenaar dat hij zich zal houden aan een aan enkele nader omschreven milieugedragingen. De milieugedragscode is in het handboek GKC opgenomen.

De verklaring dient in het milieuarchief te worden opgenomen.

**Toelichting:**

Milieubeleidsverklaring/Milieugedragcode dienen voorafgaande aan de inspectie te worden aangeboden voor controle. Tijdens inspectie wordt gecontroleerd op aanwezigheid en zichtbare ophanging in de openbare ruimte van de milieubeleidsverklaring en aanwezigheid van de milieugedragcode in het milieuarchief.

**Controle:**

C = (A + B) Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto) + Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel.

**Bijlage:**

Zie Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart voor een voorbeeld.

## I.6 Registreren kengetallen (V)

**Norm:**

Jaarlijks worden de kengetallen (uitgedrukt in Megajoules per passagiersdag) over de periode van 15 april tot en met 15 oktober (het vaarseizoen) vastgesteld en opgeslagen. Hiervoor wordt het digitaal format van de Green Key gebruikt.

**Toelichting:**

Kengetallen dienen tijdens de inspectie te worden aangeboden voor controle. De kengetallen zijn tijdens de fysieke controle onderwerp van gesprek. Voor iedere 'bewoner' van het schip wordt per vaardag een passagiersdag geteld.

**Controle:**

C = (A + B) Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto) + Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel.

**Bijlage:**

Zie [www.greenkey.nl](http://www.greenkey.nl) of Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart voor een voorbeeld.

## I.7 Voldoen aan wet- en regelgeving V)

**Norm:**

De eigenaar verklaart schriftelijk te voldoen aan alle relevante wet- en regelgeving. De verklaring is opgenomen in het milieuarchief van het schip.

**Controle:**

C = (A + B) Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto) + Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel.

**Bijlage:**

Zie Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart voor een voorbeeld.



## II Milieubewust management, staf en personeel:



Aantal criteria	Behaalde criteria
V = 2	
O = 2	

### II.1 Overleg eigenaar, schipper en medewerkers (V)

**Norm:**

De eigenaar heeft minimaal één keer per jaar overleg met het personeel van het schip over milieuzaken. Tijdens dit gesprek komen minimaal aan de orde:

- de kengetallen;
- eisen van de Green Key;
- het milieubeleid;
- het (concept) milieuprogramma.

Dit alles wordt vastgelegd in een verslag.

**Controle:**

C = (A + B) Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto) + Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel.

**Bijlage:**

Zie Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart voor een voorbeeld.

### II.2 Milieukennis medewerkers (V)

**Norm:**

Alle medewerkers zijn met behulp van de standaard checklist "Milieu-instructie personeel" geïnstrueerd over belangrijke milieuaspecten op en rond het schip

**Controle:**

A = Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto).

**Bijlage:**

Zie Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart voor een voorbeeld.

## **II.3 Cursus/Opleiding personeel (O)**

### **Norm:**

Alle, gedurende een jaar, op het schip varende schippers hebben aantoonbaar een cursus milieueducatie gevolgd en succesvol afgerond. (bijv. Wat is Wad? of IVN of vergelijkbaar). De minimale studiebelasting is 16 uren.

### **Toelichting:**

Indien op een schip twee schippers aan dit criterium voldoen, wordt de tweede schipper gezien als personeel en is ook norm II.4 behaald.

### **Controle:**

A = Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto). Bewijsmateriaal cursus/opleiding eigenaar dient voorafgaande aan de inspectie te worden aangeboden voor controle.

## **II.4 Opleiding medewerkers (O)**

### **Norm:**

Minimaal 50% van de medewerkers heeft een (uitgebreide) milieucursus gevolgd, die voldoet aan de eisen van de Stichting KMK. De minimale studiebelasting is vier uren.

### **Toelichting:**

Bewijsmaterialen opleiding medewerkers dienen voorafgaande aan de inspectie te worden aangeboden voor controle.

### **Controle:**

A = Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto).



### III Communicatie en activiteiten:



Aantal criteria	Behaalde criteria
V = 2	
O = 2	

#### III.1 Green Key schild en Green Key Certificaat (V)

**Norm:**

Zodra men in het bezit is van de Green Key dienen het bijbehorende schild(en) (bijvoorkeur buiten) en het certificaat (bijvoorkeur binnen) permanent op een voor gasten goed zichtbare plaats te zijn opgehangen.

**Toelichting:**

Inspecteur controleert bij fysieke controle op correcte ophanging.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

#### III.2 Milieu- en natuurinformatie naar gasten (V)

**Norm:**

Op minimaal vier manieren wordt aan de gasten gecommuniceerd over het milieu en natuur in het algemeen en de Green Key in het bijzonder. Dit kan onder andere op de volgende manieren:

- vlag GK;
- brochure GK beschikbaar voor gasten;
- beeldmerk/logo Green Key (incl. link) op internetsite;
- beeldmerk/logo Green Key in toeristisch informatieboekje;
- beeldmerk/logo Green Key + info over GK in brochure;
- info in haven (ligplaats);
- beeldmerk/logo Green Key op Ansichtkaart van het schip;
- logo GK laten vermelden in beschrijving bij boekingskantoor;
- Routebeschrijving met informatie over OV.

Informatie over natuurgebieden/wildlife is eenvoudig voor gasten beschikbaar.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

### III.3 Bestuurlijke functies (O)

**Norm:**

De schipper is aantoonbaar actief in bestuurlijke functies met als doel het verduurzamen van de chartervaart.

**Toelichting:**

In het bewijsmateriaal moet duidelijk beschreven zijn op welke wijze deze functie bijdraagt aan een duurzame chartervaart.

**Controle:**

A = Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto).

**Bijlage:**

Zie Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart voor een voorbeeld.

### III.4 Milieu- en natuuractiviteiten (O)

**Norm:**

De schipper organiseert aantoonbaar meer keren per jaar milieu- en/of natuuractiviteiten voor zijn gasten.

**Toelichting:**

Voorbeelden van activiteiten zijn, werken met lespakketten voor de basisschool, de punaise proef, natuurexcursies, etc.

**Controle:**

A = Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto).

**Bijlage:**

Zie Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart voor een voorbeeld.



## IV Water:



Aantal criteria	Behaalde criteria
V = 2	
O = 4	

### IV.1 Waterbesparing douches, kranen en toiletten I (V)

**Norm:**

De uitstroom van water op het schip is op de volgende specifieke onderdelen beperkt tot maximaal 8,5 liter per minuut/spoelbeurt:

- Douches
- Wastafels
- Keukenkraan
- Toilet

**Toelichting:**

Inspecteur controleert met een debietmeter steekproefsgewijs de doorstroming van douches, wastafel en keukenkraan.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

### IV.2 Waterbesparing douches, kranen en toiletten II (O)

**Norm:**

De uitstroom van water op het schip is op de volgende specifieke onderdelen beperkt tot maximaal 6 liter per minuut/spoelbeurt:

- Douches
- Wastafels
- Keukenkraan
- Toilet

**Toelichting:**

Inspecteur controleert met een debietmeter de doorstroming van douches, wastafel en keukenkraan.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

### **IV.3 Gebruik oppervlaktewater (O)**

**Norm:**

Voor de spoeling van het toilet wordt zo veel mogelijk oppervlaktewater gebruikt.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

### **IV.4 Vuilwatertank/Bestaande situatie (V)**

**Norm:**

Op schepen met een vuilwatertank aan boord:

1. wordt vuilwater tijdens het verblijf in de haven in de vuilwatertank opgevangen en pas op open water over boord gezet en beslist niet in de haven.
2. die havens met een daarvoor geschikte afgifte installatie aandoen, is een Kemlock sluiting verplicht (of vergelijkbaar) aanwezig en wordt tijdens het verblijf in deze havens het vuilwater ook daadwerkelijk afgegeven. Van de afgifte wordt een administratie bijgehouden.

**Toelichting:**

Inspecteur controleert op aanwezigheid van passende aansluitingen op de vuilwatertank en de afgifte administratie.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

### **IV.5 Vuilwatertank/Nieuwe situatie (O)**

**Norm:**

Op het schip is in 2009 of later een vuilwatertank ingebouwd voorzien van passende aansluitingen om het afvalwater op het riool te lozen.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

### **IV.6 Wasmachine (O)**

**Norm:**

De wasmachine aan boord van het schip wast met oppervlaktewater.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.



## V Schoonmaken:



Aantal criteria	Behaalde criteria
V = 2	
O = 2	

### V.1 Milieuverantwoorde schoonmaak (V)

**Norm:**

Bij de verwijdering van stof en lichte vlekken van gladde harde oppervlakken (dagelijkse reiniging) in het interieur (zoals ramen, wastafels, gladde vloeren) wordt geen schoonmaakmiddel ingezet.

Het dek van het schip, de afwas en de was worden uitsluitend gereinigd met milieuverantwoorde schoonmaakmiddelen. Alleen schoonmaakmiddelen die een erkend milieukeurmerk hebben of voldoen aan Criteria voor duurzaam inkopen Schoonmaak. Deze criteria voor duurzaam inkopen zijn ontwikkeld door SenterNovem in opdracht van het Ministerie van VROM.

**Controle:**

C = (A + B) Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto) + Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel.

**Bijlage:**

Zie 'Criteria Schoonmaakmiddelen Chartervaart' in de Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart.

### V.2 Shampoo en zeep I (V)

**Norm:**

De eigenaar communiceert actief en voorafgaand aan het bezoek met zijn gasten over het gebruik van milieuverantwoorde shampoo en zeep aan boord van het schip.

**Toelichting:**

Inspecteur controleert communicatie over gebruik shampoo en zeep tijdens inspectie (folder, bevestigingsbrief, website, o.i.d.).

**Controle:**

A= Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto).

### V.3 Shampoo en zeep II (O)

**Norm:**

De eigenaar stelt gratis milieuverantwoorde shampoo en zeep beschikbaar aan zijn gasten.

**Toelichting:**

Inspecteur controleert aanwezigheid milieuverantwoorde shampoo en zeep tijdens inspectie. Meer informatie zie Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart en o.a. via [www.milieucentraal.nl](http://www.milieucentraal.nl) (zoekterm: persoonlijke verzorging).

**Controle:**

C = (A + B) Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto) + Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel.

### V.4 Microvezeldoekjes (O)

**Norm:**

Bij het reinigen van het interieur, het sanitair, het meubilair en de keuken van het schip maakt men gebruik van microvezeldoekjes.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.



## VI Afval:



Aantal criteria	Behaalde criteria
V = 3	
O = 1	

### VI.1 Scheiding afval (V)

**Norm:**

Op het schip worden minimaal de afvalfracties glas, papier/karton en Klein Gevaarlijk Afval (KGA) gescheiden ingezameld. De schipper verplicht zich het afval zoveel mogelijk gescheiden af te geven. Hier geldt een inspanningsverplichting die verder strekt dan het terrein van de haven.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

### VI.2 Monoverpakkingen (V)

**Norm:**

Het gebruik van monoverpakkingen wordt zoveel mogelijk teruggedrongen. Daarvoor zijn de volgende maatregelen getroffen:

- I. Voor het schip is aantoonbaar een beleid rondom monoverpakkingen geformuleerd.
- II. Indien gasten op basis van zelfvoorziening gebruik maken van het schip, communiceert de eigenaar voorafgaand aan de aankomstdag, over het terugdringen van monoverpakkingen en het gebruik van grootverpakkingen.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

**Bijlage:**

Zie Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart voor een voorbeeld.

### VI.3 Extra afval fractie (O)

**Norm:**

Op het schip wordt een andere dan de verplichte fracties aantoonbaar apart ingezameld en op de juiste wijze controleerbaar afgevoerd.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

## **VI.4 Aanvoer voorraad (V)**

**Norm:**

- Indien het schip verantwoordelijk is voor de catering (zie toelichting), wordt minimaal 80% van de voorraad aantoonbaar aangeleverd in verpakkingen die door de leverancier worden teruggenomen.
- Indien gasten aan de wal boodschappen doen, stelt de eigenaar kratten en/of herbruikbare tassen beschikbaar.

**Toelichting:**

Indien sprake is van zelfverzorging door de gasten (+90%) dan vervalt deze norm.

**Controle:**

C = (A + B) Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto) + Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel.

**Bijlage:**

Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart.



## VII Energie:



Aantal criteria	Behaalde criteria
V = 3	
O = 10	

### VII.1 Energie efficiënte apparatuur (V)

**Norm:**

In het milieuarchief is een inventarisatie opgenomen van de aan boord aanwezige apparatuur. Bij vervanging of aanschaf van apparatuur kiest de eigenaar voor apparatuur van minimaal energielabel A, B of vergelijkbare energie efficiëntie. Bij vervanging van koelkasten kiest de schipper uitsluitend voor compressiekoelkasten (i.p.v. absorptiekoelkasten op gas).

**Controle:**

C = (A + B) Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto) + Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel.

**Bijlage:**

Zie Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart voor een voorbeeld.

### VII.2 Koelkasten (V)

**Norm:**

De rubber afsluitstrips van de koelkastdeuren verkeren in goede conditie.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

### VII.3 Energie efficiënte verlichting I (V)

**Norm:**

De verlichting in de gangen, dagverblijven en het kombuis is voor 75% energie efficiënt (>40lumen/watt). Zie toelichting rondom 24V verlichting.

Van de verlichting op het dek (niet zijnde de verplichte navigatie en dekverlichting), in de hutten, in het sanitair en in de machinekamer is minimaal 50% energie efficiënt.

In het milieuarchief dient een schriftelijke inventarisatie van alle lichtpunten te zijn opgenomen. TL, PL, SL en LED voldoet aan het criterium van > 40lumen/watt.

**Toelichting:**

24V verlichting valt buiten deze norm.

**Controle:**

C = (A + B) Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto) + Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel.

**Bijlage:**

Zie Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart voor een voorbeeld.

## VII.4 Energie efficiënte verlichting II (O)

**Norm:**

De verlichting in de gangen, dagverblijven en het kombuis is voor 100% energie efficiënt (>40lumen/watt). Zie toelichting rondom 24V verlichting.

Van de verlichting op het dek (niet zijnde de verplichte navigatie en dekverlichting), in de hutten, in het sanitair en in de machinekamer is minimaal 75% energie efficiënt.

**Toelichting:**

24V verlichting valt buiten deze norm.

**Controle:**

C = (A + B) Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto) + Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel.

**Bijlage:**

Zie Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart voor een voorbeeld.

## VII.5 Energie efficiënte verlichting III (O)

**Norm:**

De verlichting in de gangen, dagverblijven en het kombuis is voor 100% energie efficiënt (>40lumen/watt). Zie toelichting rondom 24V verlichting.

Van de verlichting op het dek (niet zijnde de verplichte navigatie en dekverlichting), in de hutten, in het sanitair en in de machinekamer is minimaal 100% energie efficiënt.

**Toelichting:**

24V verlichting valt buiten deze norm.

**Controle:**

C = (A + B) Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto) + Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel.

**Bijlage:**

Zie Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart voor een voorbeeld.

## VII.6 Duurzame energie (O)

**Norm:**

Voor de opwekking van energie maakt het schip gebruik van een windmolen, zonnecellen of een schroefasdynamo.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

## VII.7 Verwarming (O)

**Norm:**

De restwarmte van generatoren (koelwater) of van de motoren wordt gebruikt voor tapwater- en/of ruimteverwarming.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

## VII.8 Hoogrendement ketel (O)

**Norm:**

Voor de ruimteverwarming wordt gebruikt gemaakt van een hoogrendement ketel (HR-104 of HR 107).

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

## VII.9 Klimaatneutraal (O)

**Norm:**

De CO<sub>2</sub> uitstoot van het schip is bepaald en wordt in omvang geheel gecompenseerd door een financiële bijdrage aan een CO<sub>2</sub>-compensatie programma.

**Controle:**

A = Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto).

## VII.10 Opslagcapaciteit accu's (O)

**Norm:**

De opslagcapaciteit van de accu's is dusdanig dat bij een verblijf in de haven, met een voltallige bezetting, gedurende de nacht zonder gebruik van de generator/motor kan worden volstaan.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

**Bijlage:**

Zie Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart voor een voorbeeld.

## VII.11 Berekenen vaarplanning (O)

**Norm:**

De eigenaar maakt gebruik van een systeem dat op basis van de randvoorwaarden de meest economische vaarplanning berekent (de juiste stand van de reguleur bepaalt). Bijv. Tempomaat. Zie toelichting.

**Toelichting:**

Alleen van toepassing voor motorschepen.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

## VII.12 Accu monitor (O)

**Norm:**

Op het schip is een accumonitor geïnstalleerd, waarmee de conditie van de accu wordt bijgehouden. Het gebruik van grote hoeveelheden elektriciteit (wassen, drogen, etc.) wordt afgestemd op de inhoud en het opladen van de accu's.

**Toelichting:**

Inspecteur controleert tijdens bezoek op aanwezigheid systeem en gebruik hiervan.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

## VII.13 Ringleiding (O)

### **Norm:**

Op het schip is een volledig geïsoleerde ringleiding voor het warmwater geïnstalleerd, waardoor bij het openen van de kraan/douche direct warmwater uit de kraan stroomt.

### **Toelichting:**

Om te voldoen aan deze norm dient de ringleiding volledig geïsoleerd te zijn. Op momenten dat het schip niet in gebruik is, dient dit systeem te worden uitgeschakeld om onnodig energieverbruik tegen te gaan.

### **Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.



## VIII Voedsel en drank:



Aantal criteria	Behaalde criteria
V = 1	
O = 2	

### VIII.1 Duurzaam servies, bestek en tafelkleden (V)

**Norm:**

- I. Vervallen
- II. De eigenaar communiceert actief en voorafgaand aan het bezoek met zijn gasten over het verbod om wegwerpbestek en wegwerptafellinnen te gebruiken.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

### VIII.2 Inkoop voedsel en drank I (O)

**Norm:**

De inkoop van voedsel en drank bestaat tenminste uit zes fairtrade, biologische, seizoen- of streekproducten.

De onderneming is tevens in staat om op verzoek van de klant 100% van het aanbod uit fairtrade, biologische of streekproducten te leveren.

**Toelichting:**

Alleen van toepassing indien in meer dan 90% van de gevallen door schip wordt verzorgt.

**Controle:**

C = (A + B) Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto) + Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel.

**Bijlage:**

Zie Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart voor een voorbeeld.

### **VIII.3 Inkoop voedsel en drank II (O)**

**Norm:**

De inkoop van voedsel en drank bestaat tenminste uit 10 fairtrade, biologische of streekproducten.

De onderneming is tevens in staat om op verzoek van de klant 100% van het aanbod uit fairtrade, biologische, seizoen- of streekproducten te leveren.

**Toelichting:**

Deze norm is alleen van toepassing indien in meer dan 90% van de catering door schip word verzorgt.

**Controle:**

C = (A + B) Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto) + Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel.

**Bijlage:**

Zie Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart voor een voorbeeld.



## IX Papier:

Aantal criteria	Behaalde criteria
V = 2	
O = 1	

### IX.1 Toiletpapier (V)

**Norm:**

Aan boord van het schip wordt uitsluitend gebruik gemaakt van gerecycled toiletpapier. Ook gasten worden verzocht alleen gerecycled toiletpapier in te kopen.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

### IX.2 Papier I (V)

**Norm:**

Alle op het schip aanwezige kantoorpapier is minder milieubelastend ECF (*elemental chlorine free bleaching*) of TCF (*totally chlorine free bleaching*) geproduceerd.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

### IX.3 Papier II (O)

**Norm:**

Alle op het schip aanwezige kantoorpapier is voorzien van een erkend milieukeurmerk.

**Toelichting:**

Hiertoe wordt papier gerekend met een erkend milieukeurmerk, zoals Milieukeur, Blaue Engel, Nordic Swan, FSC (100%) of Europees Ecolabel of papier dat (aan te tonen door de gebruiker) aan de eisen van deze keurmerken voldoet.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.



## X Motor:

Aantal criteria	Behaalde criteria
V = 0	
O = 7	

### X.1 Roetfilter (O)

**Norm:**

Voor het beperken van de schadelijke uitstoot van de motor is een roetfilter geplaatst.

Noot: Deze norm is voor motorschepen verplicht.

**Toelichting:**

Voor motorschepen kan aan deze verplichting worden voldaan door een verklaring op te stellen waarin staat vermeld op welk (natuurlijk) moment het roetfilter wordt geplaatst. In de verklaring dient een concreet tijdstip te worden genoemd.

**Controle:**

C = (A + B) Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto) + Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel.

### X.2 CCR (O)

**Norm:**

De motor voldoet aan de CCR normen die voortkomen uit ROSR. De normen zijn van toepassing op motoren > 19 KW.

**Controle:**

A = Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto).

**Bijlage:**

Zie Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart voor een voorbeeld.

### X.3 Schroefaskokers (O)

**Norm:**

Bij vetgesmeerde schroefaskokers is de lagerspeling aantoonbaar minder dan 1% van de asdiameter.

**Controle:**

A = Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto).

**Bijlage:**

Zie Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart voor een voorbeeld.

## **X.4 Smeervetten (O)**

**Norm:**

De eigenaar past uitsluitend biologisch afbreekbare smeervetten toe bij de smering /onderhoud van motoren/pompen/aggregaten/schroefassen/dekwerktuigen (lieren).

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

## **X.5 Afstelling (O)**

**Norm:**

Minimaal één keer per jaar of controleerbaar volgens het onderhoudsschema, worden alle motoren inclusief de brandstofpomp en generatoren in het schip nagekeken en optimaal afgesteld.

**Controle:**

A = Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto).

**Bijlage:**

Zie Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart voor een voorbeeld.

## **X.6 Smering (O)**

**Norm:**

De schroefasinstallaties op het schip zijn water- dan wel oliegesmeerd.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

## **X.7 Lekbakken (O)**

**Norm:**

Onder de motor en generator zijn lekbakken geplaatst voor de opvang van olie, om te voorkomen dat de olie in het bilgewater terecht komt. De opgevangen olie wordt op de juiste wijze afgevoerd.

**Toelichting:**

Inspecteur controleert op aanwezigheid en plaatsing van lekbakken.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

## **X.8      Straalbuis (O)**

**Norm:**

Voor het verhogen van het nuttig rendement van de motorverhogen is een straalbuis geïnstalleerd. Zie toelichting.

**Toelichting:**

Alleen van toepassing voor motorschepen.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.

**Bijlage:**

Zie Toelichting + Documenten Green Key Chartervaart voor een voorbeeld.



## XI Onderhoud:

Aantal criteria	Behaalde criteria
V = 1	
O = 3	

### XI.1 Bouwmateriaal I (V)

**Norm:**

Tijdens nieuwbouw, verbouw of renovatie op/aan het schip is het verplicht in het offertetraject naar duurzame materialen te informeren of bouwmaterialen die een duurzaamheidskeurmerk hebben.

**Toelichting:**

Informatie over duurzame bouwmaterialen is te vinden op [www.vibe.be](http://www.vibe.be) of [www.ipdubo.nl](http://www.ipdubo.nl).

**Controle:**

A = Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto).

### XI.2 Bouwmateriaal II (O)

**Norm:**

Tijdens nieuwbouw, verbouw of renovatie op/aan het schip is rekening gehouden met het milieu door ten minste vier duurzame bouwmaterialen toe te passen of indien minimaal 40% van de bouwsom aantoonbaar besteed is aan erkende duurzame materialen.

**Toelichting:**

Informatie over duurzame bouwmaterialen is te vinden op [www.vibe.be](http://www.vibe.be) of [www.ipdubo.nl](http://www.ipdubo.nl).

**Controle:**

A = Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto).

### XI.3 Schilderwerk (O)

**Norm:**

De eigenaar gebruikt voor het onderhoud van de **binnenzijde** van het schip uitsluitend minder milieubelastende verven.

**Toelichting:**

Minder milieubelastende verven zijn producten met een milieukeurmerk (Europees Ecolabel) of gelijkwaardig.

**Controle:**

C = (A + B) Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto) + Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel.

## **XI.4 Isolatie (O)**

**Norm:**

De wanden van het schip zijn volledig geïsoleerd en de ramen zijn volledig van dubbelglas.

**Toelichting:**

Kleine patrijspoorten zijn uitgezonderd van deze norm.

**Controle:**

B = Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel. Bewijsmateriaal bij voorkeur in het milieuarchief opnemen.



## XII Bonusnormen

Aantal criteria	Behaalde criteria
V = 0	
O = 2	

### XII.1 Bonusnorm I (O)

**Norm:**

Het gaat hierbij om een maatregel die nog niet als norm is opgenomen en waarbij de eigenaar kan aantonen dat er daadwerkelijk milieuwinst wordt behaald.

**Controle:**

C = (A + B) Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto) + Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel.

### XII.2 Bonusnorm II (O)

**Norm:**

Het gaat hierbij om een maatregel die nog niet als norm is opgenomen en waarbij de eigenaar kan aantonen dat er daadwerkelijk milieuwinst wordt behaald.

**Controle:**

C = (A + B) Administratieve controle vooraf: schriftelijk bewijsmateriaal dient voorafgaande aan de keuring aan beschikbaar te worden gesteld (document, verklaring, foto) + Fysieke controle ter plekke: de inspecteur inspecteert visueel de aanwezigheid van de materialen of uitvoering van de betreffende maatregel.

# Colofon

Copyright © 2010

Stichting Keurmerk Milieu, Veiligheid en Kwaliteit  
Postbus 102  
3970 AC Driebergen  
Telefoon: +31 (0)343) 52 47 20  
Fax: +31 (0)343) 52 47 80  
E-mail adres: [greenkey@kmvk.nl](mailto:greenkey@kmvk.nl)  
Internet adres : [www.greenkey.nl](http://www.greenkey.nl)



Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Stichting Keurmerk Milieu, Veiligheid en Kwaliteit

Aan deze handleiding is de grootst mogelijke zorg besteed. Mochten er onverhoopt toch fouten in aanwezig blijken te zijn, dan is de Stichting Keurmerk Milieu, Veiligheid en Kwaliteit niet aansprakelijk voor welke gevolgen dan ook.  
Deze handleiding is eigendom van Stichting Keurmerk Milieu, Veiligheid & Kwaliteit (KMKV). Niets uit deze handleiding mag gebruikt worden voor andere doeleinden zonder toestemming van Stichting KMKV.

Datum van ingang: 1 januari 2010  
Geldig tot: 31 december 2011